Telefon št. 74. *Posamna številka 10 h.*

Za pošti prejeman:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrt » » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

V upravništvu prejeman:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrt » » 6 » — »
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dar, izvzemši nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 132. V Ljubljani, v petek, 12. junija 1903. Letnik XXXI.

Krvavi dogodki v Belemgradu.

Včeraj smo o strašnih dogodkih v Belemgradu izdali posebno izdajo »Slovenca«, v kateri smo priobčili vse vesti, katere so prišle v Ljubljano do 6. ure zvečer. Tekom noči so prihajale še vedno nove vesti, ki vse potrjujejo, da sta bila srbski kralj in kraljica umorjena in ž njima mnogo dvorjanov. Dobili smo še naslednja poročila, katera priobčujemo, dasi si semtertja nasprotujejo, kar je ob nervoznosti, ki vlada v teh trenotkih v Belemgradu, umevno. Poroča se še:

Zarota proti dinastiji Obrenovićev se je že dolgo časa pripravljala. Že tri mesece so delovali po vsej deželi tajni odbori, ki so skupno z vojaštvom pripravljali krvavi dogodek. Pravijo, da sta bila vodja zarote sedanja nova ministra L. Simković in Vojislav Veliković. Prvi sklep, umoriti kraljevo dvojico, se je storil pred meseci v višjih častniških krogih v Belemgradu. Kraljevi adjutant podpolkovnik Naumović je bil izbran za to, da s pomočjo 6. pešpolka izvrši naklep. V soboto ob 11. uri po noči je Naumović, ki je imel v konaku službo, z bombo razstrelil vrata kraljeve spalnice ter je udrl s podpolkovnikom 6. pešpolka Mišićem in nekaterimi mlajšimi častniki, ki so bili vsi oboroženi z revolverji, v kraljevo spalnico. Dvorno stražo so čete 6. pešpolka prej premagale. Poveljnika dvorne straže Pajanovića so zarotniki ustrelili. Naumović je kralju predložil odpovedno listino, v kateri je bilo zapisano, da je kralj z ženitvijo z javno vlačugo deželo kompromitiral in da se mora vsled tega odpovedati. Kralj je zgrabil revolver in adjutanta ustrelil. Adjutant je bil na mestu mrtev. Podpolkovnik Mišić je pobral listino in jo še enkrat ponudil kralju, več častnikov pa je udrlo v sobo. Kralj je sedaj spoznal veliko nevarnost in je pobegnil s kraljico Drago pod streho(?). Častniki so leteli za njima in ju ustrelili. Smrtni strel je dal kralju pred dvema letoma v nemilost padli major Lazarević. Generalni adjutant Petrović je prišel kralju na pomoč, a je bil tudi ustreljen. Prej je Petrović ranil upornega stotnika Dimitrijevića.

Ob 2. uri ponoči sta prišla iz svojega v trdnjavi ležečega stanovanja brata kraljičina nadporočnika Nikodem in Nikolaj Lunjevica, ki sta bila oba ustreljena. Imena v stanovanjih ustreljenih ministrov smo včeraj priobčili.

V sredo zvečer je bila v Belgradu pevska slavnost, pri kateri je prisostvovala tudi kraljeva dvojica. Po slavnosti je bil v intimnem krogu super. Ko je bil super končan, šla sta kralj in kraljica v spalnico. 6. pešpolk pa je mej tem obkrožil kraljevo palačo. Najprej so zarotniki pričeli metati v spodnje prostore konaka dinamitne patrone, ki so se razletele s silnim pokom in v konaku napravile nepopisno zmešnjavo. V tem so udrle uporne vojaške čete v kraljevo palačo, moreč vse, kar jim je prišlo nasproti. V kraljevi sobi je bila splošna moritev. Trupli kralja in kraljice so morilci vrgli skozi okno na cestni tlak. Pravijo, da je bilo umorjenih v konaku nad 300 ljudi. Belgrad je obkoljen od vojaštva. Nihče ne sme v mesto, nihče mesta zapustiti. Moritve so trajale dve uri.

Zopet druga poročila se glase:

V kraljevo spalnico je udrlo 30 častnikov. Ordonančni častnik Miljković, ki je nastopil proti upornikom, je bil ustreljen. Tudi adjutant Petrović je bil ustreljen. Ko se je to godilo, je kralj skozi okno zaman klical na pomoč.

Ko je uvidel, da bo konec njegovemu življenju, objel je kraljico. V tem trenotku so častniki raztrelili vrata v spalnico in pričeli so streljati iz revolverjev na kralja in kraljico, ki sta se držala objeta, in se obieta, zadeta od krogel zgrudila mrtva na tla. Najvažnejšo ulogo pri umoru sta imela stotnika Isković in Klisić. Nato so častniki umorili ministre v njihovih stanovanjih. Izmej vojaštva izven konaka se samo polkovnik Nikolić ni hotel pridružiti upornikom ter je ustrelil poročnika Gagića. Tudi Nikolića so ustrelili.

Podpolkovnik Gruić, sin srbskega poslanika v Carigradu, je včeraj zjutraj jahal na konju po mestu in obdan od več konjenikov narodu naznanjat dogodek. Ljudstvo je pričelo klicati: »Živio Karagjorgjević!« in »Živeli vojaki!« Novi ministri so se zbrali v ministerstvu notranjih zadev. Od diplomatov je prvi ob 4. uri zjutraj prišel v ministerstvo avstrijski poslanik dr. Dumba in vojaški ataše Pomiankovski.

Iz Belgrada so došla včeraj zvečer še ta-le poročila:

Pred konakom je velikanska množica ljudstva. Pet z zelenjem okrašenih topov stoji pred konakom. Raz vseh hiš v mestu vihrajo trobojnice. Pred konakom svira vojaška godba. Iz ministerske palače govore novi ministri zbranemu ljudstvu, ki kliče radosti. Okna konaka so odprta in skozi okna se vidi krsti kralja in kraljice. Krsti stojita druga poleg druge. Namestu znakov kralja Aleksandra nosijo častniki na svojih čepicah lavorjeva peresca. Kjerkoli se pokaže kak novi minister, povsod ga ljudstvo živahno pozdravlja in spremlja jih v stanovanja, pojoč narodne pesmi.

Beligrajski časopisi odobrujejo dejanje in pravijo, da se je Srbija znebila tirana. O kraljici Dragi se govori v najbolj nizkotnih izrazih. Mnogo trgovin je zaprtih. Koliko oseb je bilo prav za prav umorjenih, se natančno še ne ve.

Druge vesti o umoru so naslednje:

Ob 2. uri po noči so stopili po večerji kralj, kraljica, sorodniki kraljice in ministri na balkon konaka. Kralj je pozval kraljico Drago, naj zapusti deželo. Kraljica se je temu uprla in dobila je zaslombo pri ministrih. Kralj je poklical dva bataljona, na kar se je pričel boj, v katerem je bila kraljeva dvojica ustreljena. Zopet druge vesti pa trdijo, da so častniki udrli v kraljevo spalnico in ko kralj ni hotel podpisati odpovedne listine in je celo ustrelil adjutanta Naumovića, da so s sekiro ubili kralja, kraljico, dva kraljičina brata in adjutanta Petrovića. Nato so trupla prenesli v dvorno kapelo. Seveda krožijo o umoru tudi še druge najrazličnejše govorice, a pravo bo skoro gotovo poročilo, katero smo že včeraj priobčili.

Kakor zatrjujejo sedaj v beligrajskih častniških krogih, so uporniki hoteli ministerskega predsednika in vojnega ministra le zapreti, a ker sta se branila s silo, so ju ustrelili. Bivši ministri, kateri niso bili ustreljeni, so v zaporih.

Berolinski »Nationalzeitung« se poroča, da je bil vzrok vstanka armade zopetna vrnitev brata kraljice Drage, Lunjevice.

Slovesni pogreb bo prihodnjo nedeljo.

Včeraj je bil v Belemgradu silen dež, a kljub temu so bile vse ulice polne ljudstva, ki je klicalo »Živel Karagjorgjević«. Raz kraljeve palače ne plapola nobena zastava več, v celem mestu ni razobešene niti ene črne zastave.

Iz Belgrada se nadalje poroča, da so vse podobe kralja in kraljice po mestu raztrgane. Po izvršenem napadu so morale vojaške čete priseči zvestobo Petru Karagjorgjeviću. Kraljeva dvojica je zadnji čas popolnoma izgubila narodove simpatije. Vojaštvo je jako veselo.

Iz Londona se poroča, da srbski generalni konzul Mijelović pripoveduje, da mu je pred kratkim pri nekem spiritističnem večeru medij povedal, da bo kralj Aleksander v kratkem umrl nasilne smrti. Čudno, da se je Mijelović še-le sedaj na to spomnil!

Telesni zdravnik kraljice Drage dr. Veličković je o smrti kraljice zaznal v Francovih varih na Češkem, kamor je prišel, da najeme neko vilo za kraljico Drago, ki je te dni hotela odpotovati v Francove vare.

Iz Opatije sta odpotovala na Srbsko Pašić in Vuić, ki sta se te dni ondi mudila.

»Budapesti Hirlap« poroča, da je pred nekaj dnevi neki policijski komisar dobil nalog zasledovati sled princa Karagjorgjevića, ki je nenadoma izginil iz Budimpešte. Zasledoval je sled do Novega Sada in do Zemuna, nakar je bil zopet poklican nazaj, ker se je princ skrivoma zopet vrnil v Budimpešto.

Mati kralja Aleksandra, nesrečna Natalija, je dobila v Versaillesu vest o umoru ob 1. uri popoludne, nakar je šla v svoje prostore in ni nikogar hotela sprejeti.

Princ Peter Karagjorgjević je že nekaj dni v Genfu, kjer je posebno v strelskih krogih priljubljena oseba. Stanuje s svojo drugo poročeno ženo, svojim mladim nečakom v nekem malem hotelu v Rue de Monuevier. Princ ima tri otroke: 18 letno hčerko in dva dečka, katerih eden je star 16, drugi 15 let. Vsi troje otroci žive v Rusiji. Princ je izjavil, da o dogodkih v Belemgradu ni nič vedel in da tudi nobenih oficijelnih poročil ni prejel. Čuje se pa, da je dobil številno brzojavk in da odpotuje v Beligrad. Baje se je princ izjavil, da le tedaj zasede srbski prestol, ako to odobrita Avstrija in Rusija. Dolgo časa je bil princ v bližini Dunaja in je bil zadnji čas v dobrih odnošajih do ruskega in avstrijskega dvora.

Avstrijsko ministerstvo zunajnih stvari je dobilo poročilo iz Belgrada včeraj mej 9. in 10. uro zjutraj. Srbski poslanik se je mudil v ministerstvu do 11. ure. Avstrijski minister zunajnih stvari grof Goluchowski je imel dve uri trajajoč pogovor s cesarjem.

V srbskih emigrantskih krogih v Budimpešti so imeli že pred tedni „sum“, da se v Belemgradu nekaj pripravlja. V sredo zvečer so imeli srbski emigrantje, pristaši Karagjorgjevića v Budimpešti sestanek v neki kavarni. Splošno se sodi, da so vedeli, kaj se po noči zgodi.

Včeraj ob 11. uri dopoludne se je izvršil na truplih srbske kraljice in kralja mrtvaški ogled. Znamenje za ustanek je bil strel iz topa.

Kralja bodo položili k večnemu počitku v samostanu Rakovica, ostale mrtvece pa bodo pokopali na navadnem pokopališču. Skupščina in senat bodeta 15. t. m. potrdili od armade proklamiranega Petra Karagjorgjevića za kralja.

Čudno vest prinaša „Berliner Tagblatt“, ki pravi, da je kralj najprej kraljico in potem sebe ustrelil, a to je silno neverojetno, ker kralj Aleksander ni bil pogumen mož. Poroča se tudi, da je podpolkovnik 6. pešpolka Mišić z lastno roko umoril kraljico.

Včeraj zvečer je bil Belgrad sijajno razsvetljen. Velike množice so hodile po mestu in klicale „Slava novemu kralju!“

Privatna brzojavka „Kölnische Zeitung“ se glasi: Po Belemgradu pripovedujejo, da je kralj Aleksander zadnji čas se odločil za ločitev od kraljice Drage. Kraljica je to zapazila in je z intrigami hotela to preprečiti. Nekateri višji častniki so hoteli po noči v sredo s silo odvesti Drago iz kraljeve palače, a so našli odpor pri kraljičinih pristaših. V silnem klanju je nato padla kraljeva dvojica. Ta list poroča, da je okolu konaka postavljen vojaški kordon, ki nikogar ne pripušča v konak.

V slučaju, da skupščina izvoli kraljem Petra Karagjorgjevića, Avstrija temu ne bo ugovarjala. Avstrija in Rusija bodeta v tem vprašanju baje skupno postopali. Srbski ministerski predsednik je izjavil, da Peter Karagjorgjević le tedaj zasede prestol, ako to odobrita Avstrija in Rusija.

Polk, ki je umor izvršil, ima ime »Kralj Karol rumunski«. Morilce je vodil tudi svak kraljice Drage, polkovnik Mašin, katerega brat je bil prvi mož Dragin. Adjutanta Naumovića je kralj, kakor pravi neka brzojavka iz Belgrada, radi tega ustrelil, ker je upornemu vojaštvu odprl vrata. Po tej vesti so umorjene osebe že pokopali, a to je silno neverojetno.

Pariška »Agence Havas« priobčuje pogovor svojega poročevalca s princem Božidarom Karagjorgjevićem. Princ je dejal, da je umor nasledek ženitve kralja Aleksandra s kraljico Drago in da je to že naprej vedel. Kraljica Draga je vse storila, da si je pridobila sovraštvo ljudstva in dvora. Umor kralja je neizogibna posledica proti kraljici nakopičenega sovraštva. Draga je s tem, da je kralju rekla, da bo postala mati, zapeljala kralja, da jo je poročil. Ko je dosegla svoj cilj, je neprenehoma intrigirala, da je vse, kar si je domišljevala, uresničila, posebno svoje sorodnike je protežirala na škandalozne načine.

Kot duševnega vodjo zarote označujejo vodjo radikalcev Živkovića. Revolucija je sad velikosrbske ideje in je gotovo tudi v zvezi s Črnogoro in dogodki na Balkanu.

Novo srbsko ministerstvo je izdalo naslednji komunike: »Različne zdražbe, ki so se pripetile na dvoru, so izzvale intervencijo armade in konflikt, v katerem sta našla smrt kralj Aleksander in kraljica Draga. V brambo miru in reda v deželi so se sporazumeli zastopniki vseh političnih skupin in so sestavili provizorično vlado, da pred 23. marcem obstoječi ustavni položaj zopet zadobi veljavo. Novo ministerstvo je sklenilo sklicati skupščino, ki je bila na podlagi ustave 6. aprila 1901 izvoljena. Skupščina bo volila vladarja in sklenila še druge sklepe, katere zahteva sedanji novi položaj. Po dosedanjih poročilih vojaških in civilnih oblastev se dosedaj mir v deželi ni nikjer kalil. Vlada bo skrbela, da bo red in mir vzdržala. Vlada je prepričana, da s tem, da tako dela, novemu položaju zagotovi simpatije vseh evropskih vlasti.“

Po celi Srbiji je mir, mnenje, da utegne bruhniti na Srbskem meščanska vojska, se ni potrdilo.

O raznih podrobnostih se še poroča, da je bila za kralja namenjena primerna penzija, ako bi se prostovoljno odpovedal, a če bi se ne odpovedal, je bilo na strani častnikov sklenjeno, da se kralja ustreli. Na tajnem shodu častnikov je govoril podpolkovnik Naumović. Častniki so si prisegli, da odstranijo Obrenoviće. Vojaki polka, ki je prvi pričel revolucijo, so iz kraja, kjer vlada smrtno sovraštvo do Obrenovićev, 12 straž je bilo ustreljenih, predno so zarotniki prišli v kraljevo spalnico. En častnik, ki je z dinamitno patrono razstrelil vrata v spalnico, je bil od dinamita raztrgan in je ostal na mestu mrtev. Kralj in kraljica ležita v starem konaku. Kralj bo pokopan na državne stroške. Poroča se tudi, da je kraljica Natalija, mati Aleksandrova, zvedela o nesrečnem koncu svojega sina mej sv. mašo v Parizu. Zaklicala je baje: „Moj ubogi zapeljani Šaša.“ Nikogar ne pusti k sebi in neprestano joče. Kraljica Draga je šele pred par dnevi naročila novo obleko z Dunaja. Ta obleka je prišla v Belgrad včeraj, ko je kraljica že ležala mrtva v rakvi.

V ogrskem državnem zboru je poslanec Košut zahteval, naj se Avstrija vmeša v srbske zadeve, ker krvavi prestol ni poroštvo za mir. Proklamacija nove vlade je bila že v sredo natisnjena in pripravljena za vsak slučaj. V Zemun je došel pešpolk št. 70 iz Petrovardina, pred Belgrad pa so priplule tri avstrijske ladije oklopnice.

Uradno poročilo o umoru.

Uradni korespondenčni urad poroča z Dunaja: Ogrski korespondenčni biro poroča, da so zarotniki, mej njimi mnogo častnikov, imeli v sredo zvečer posvetovanje, nakar so častniki ob ½1. uri ponoči šli h konaku. Adjutant Naumović je odprl glavni vhod h kraljevim sobam in je pozval kralja, stoječ pred njegovo spalnico, naj odpre vrata. Kralj je surovo odgovoril, nakar so bila vrata v spalnico z dinamitom razstreljena. Častniki so udrli v sobo in so oddali številno strelov na kralja. **Telesi kralja in kraljice so vrgli raz balkona na dvorišče, pri čemur se je kraljeva glava razbila.**

Kralj je umrl še - le po 4 uri zjutraj. Ministerski predsednik Marković je hitel, alarmiran po strelih, iz stanovanja na cesto, kjer so ga obkolili vojaki. Marković se je branil z revolverjem in je bil končno ustrelien, kakor tudi iustični minister Teodorović. Ostali ministri so bili aretirani, a so bili včeraj popoludne zopet izpuščeni. Veliko število izgnancev se je že včeraj vrnilo v Belgrad. Trditve, da je kraljeva dvojica pobegnila pod streho, so neresnične. Mesto je popolnoma mirno.

Kralj Aleksander.

V včerajšnji posebni izdaji našega lista smo že v kratkih potezah podali življenjepis o zaroti srbske armade padlega kralja Aleksandra in njegove rodbine Obrenovićev. Tu izpopolnjujemo to z nekaterimi podrobnejimi podatki.

Prvi član rodbine Obrenovićev je bil pogumni kmečki državnik Miloš Obrenović, ki je v letu 1813 zadušeni srbski upor proti Turkom l. 1815 na cvetno nedeljo v cerkvici v Takovu iznova zanetil ter ga vodil do slavne zmage, pridobil stoletja podrejenemu srbskemu narodu državno samostalnost in postal njegov dedni knez. Miloš in njegova brata Jefrem in Jovan so nosili sicer rodbinsko ime Todorović, ime Obrenović so si nadeli po svojem očmu. Miloš je bil v svoji mladosti pastir, pozneje je postal samostojen kmet in živinski trgovec, pozneje se je povspel do voditelja upornikov in vojskovodje. Pisati mož sicer ni znal; pomočil je palec v črnilo in ga pritisnil na uradne spise, toda imel je izboren diplomatiški talent in se razvil v enega najboljših politikov tedanje dobe.

Okolu leta 1840 je moral ostaviti deželo in mesto njega sta začasno vladala njegova sina, na smrt bolni Milan in Mihael, dokler splošni upor ni pomagal na krmilo sinu Crnega Jurija, prvemu vodji v vstaških bojih, Aleksandru Karadjorjeviću. Ta se je seve malo časa veselil slavne zmage, kajti že leta 1859 je moral pobegniti preko meje. Na prestol je bil zopet pozvan Miloš, ki je pa po preteku treh let umrl. Sledil mu je sin Mihael Ta je pa vladal le pet let ter padel kot žrtva meča v parku v Topšideru. Ker knez Mihael ni zapustil nobenega potomca, so bili srbski državniki prisiljeni obrniti se na brata ustanovitelja dinastije, na mladega Milana Obrenovića, ki je tedaj že par let trgal hlače po klopeh liceja „Louis le Grand« v Parizu. Milan je bil vnuk starega Jefrema, ki ga je narod nazval najboljšega izmej treh sinov Obrenovićevih. Milanov oče je bil mož dvomljive časti in ni o njem ničesar ohranjenega v zgodovini, razun da se je poročil s hčerjo rumunske rodbine Catargi, o kateri se je pozneje mnogo govorilo kot o prijateljici kneza Kuza, ki so ga zarotniki v noči dne 23. februvarja 1866 prisilili k odpovedi.

Knez Milan, poznejši kralj Milan, je dozoreval v dobi, ko je hrepenela Srbija po vedno večjem razširjenju. Ko se je zbirala na vzhodnjem horizontu največja nevihta, se je poročil s krasno Natalijo pl. Keško, hčerjo v ruski službi se nahajajočega Rumunaa iz Besarabije in žene mu, rojene Sturdza. Mej nesrečno vojsko s Turčijo se mu je dne 14. avg. 1876 rodil sin, sedaj umorjeni kralj Aleksander. Druga srečnejša vojska in berolinski kongres sta donesla Srbiji popolno samostojnost in zdatno povečanje. Miru pa Srbi niso uživali dolgo časa, kajti kmalu so se pričele notranje borbe, premembe sistema, slednjič pa še odkrit odpor v ozadje potisnjenih radikalcev. Srbija je bila sicer v tej dobi povzdignjena v kraljestvo, a miru in edinosti je bilo še manj nego v prejšnji kneževini. Zadnji Milanov poskus je bila vojska proti baš zedinjenim Bolgarom, a s porazom pri Slivnici so se razpršile v nič vse njegove sanje. Vedno bolj je jel izgubivati osebni ugled pri narodu, rodbinski, že tedaj obstoječi razpor, se je vedno bolj poostreval, najhujša pa je bila popolna zmaga radikalcev. Mladi Aleksander še ni dopolnil 10. leto, ko je moral z materjo Natalijo v inozemlje, najprej v Florenco in pozneje v Wiesbaden. Princa Aleksandra ali, kakor so ga kratko imenovali, Saša, je odgojeval dr. Dokić. Kmalu je Milan zahteval nazaj svojega sina, Natalija se je odpovedala materinemu in kraljičinemu dostojanstvu in odslej živela popolnoma le sama sebi. V Srbiji pa še ni bilo konca kriz in uporov. Kralj Milan se je naveličal takega življenja, dogovoril s svojimi nasprotniki radikalci novo ustavo, se odpovedal v prilog svojemu sinu, naročil regenta in obrnil Srbiji hrbet.

Nekaj mesecev pozneje, sredi poletja 1889. je bil mladi kralj Aleksander v samostanski cerkvi Jiča pri Kraljevu maziljen za kralja. Tedaj ni imel niti 13 let, tih resen in zamišljen je sedel pri prvem obedu mej regenti in ministri, zapuščen od svojih roditeljev. Vrnil se je v Belgrad, vladali so drugi, sam pa je nadaljeval svoje študije. Tako so potekla prva tri leta njegove vlade. Na krmilu so bili radikalci. Prvi regent Ristić je vodil posle v dosedanjem tiru, na tihem pa pospeševal razpad radikalne stranke. V dobi teh borb je pa umrl soregent general Protić; radikalci so že mislili, da so zopet na vrhuncu, toda Ristić jim je prekrižal račun in odpustil radikalni kabinet. Na krmilo je prišla liberalna vlada, skupščina je bila razpuščena in bil se je eden najljutejih volivnih bojev.

V tej hudi stiski je prišel radikalcem na pomoč razkralj Milan, ki se je začasno spravil z Natalijo in dobil od nje 100.000 frankov drobiža. Ostavil je Pariz in prišedši v Belgrad je takoj pričel z radikalci pogajanja glede proglašenja Aleksandra polnoletnim. Poskus se mu je kmalu posrečil in na tihem, brez vednosti regentov in ministrov je bilo vse pripravljeno za izvedbo državnega prevrata.

Dogodek sam je bil sledeči: Kralj Aleksander je ravno dostal zopet semestralno izkušnjo in slavil zmago v krogu regentov in ministrov. Sredi obeda pa pride h kralju njegov pobočnik in mu zašepeče na uho: «Vse je pripravljeno!« Tedaj se pa dvigne mladi kralj in nagovori prisotne z naslednjimi besedami: »Gospoda regenti in ministri! Odgovornostipolne službe ste opravljali z največjo vnemo in zato vam izražam svojo kraljevsko zahvalo. V sedanjih zamotanih in težavnih razmerah se mi pa zdi nujno potrebno, da sam prevzamem vladne vajeti, in prosim Vas, da se odpoveste!«

Kralj je po teh besedah ostavil dvorano, kmalu nato pa je oborožena sila prisilila regente in ministre k odpovedi in jih proglasila za ujete. Radikalci so prišli na vrhunec na vseh mestih in dr. Dokić, bivši vzgojitelj, je postal ministerski predsednik. Aleksander je postal polnoleten in vladal dalje enkrat s to, drugič z drugo stranko. Najnovejša prememba ustave je bila menda že peta v dobi njegove vlade.

Povratek kralja Milana in njegova smrt sta dogodka, ki sta še vsem v živem spominu.

Kraljica Draga

Dne 21. julija 1900. je presenetila vso Evropo vest o zaroki kralja Aleksandra z 42 letno bivšo dvorno damo kraljice Natalije hčere nekega Panta in njegove žene Lunjevica, Drago vdovo Mašin.

Ta zaroka se je izvršila vkljub odločnemu odporu kabineta. Milana in Natalije in kralju je bilo dobro znano, da bo ta korak služil njegovim nasprotnikom kot dobro sredstvo za agitacijo. Vsled tega izdal je na narod obširno proklamacijo, v kateri je hvalil vrline svoje zaročenke, napovedoval veliko zakonsko srečo, ki ga čaka, tem bolj ker je zaročenka iz naroda. Prva posledica zaroke je bila demisija Gjorgjevićevega kabineta in razkralja Milana kot armadnega poveljnika. Vsi nasprotni poskusi so bili brezvspešni in dne 9 avgusta 1900 se je vršila poroka. Draga je zasedla prestol in s tem videla izpolnjene svoje namene. Njen vpliv na kralja je bil neomejen. Kdor ni bil z njo, je bil neusmiljeno odstranjen. Toda kmalu so se čule vesti o razporih v kraljevi rodbini. Znane so njene intrige in sleparije, s katerimi je vzbudila v narodu nado na prestolonaslednika; z nečuveno prefriganostjo je znala odstraniti vse zapreke. Vse svoje ljudi je preskrbela z mastnimi službami, zase v pariški banki založila veliko svoto in le brata Nikodema Lunjevico še ni mogla preskrbeti s primernim mestom. Toda tudi to je znala doseči pri svojem Aleksandu. Določeno je namreč bilo, da se Lunjevica o prvi primerni priliki proglasi za prestolonaslednika. Preteklost Dragina je bila precej burna. Razmerje s kraljem je imela že pet let pred poroko. Poprej je bila omožena z nekim inženerjem, kateremu pa je bila vse prej kot zvesta soproga. Po moževi smrti je vjela 19 letnega kralja Aleksandra popolnoma v svoje mreže.

Demeter Marković,

istotako padli sedanji ministerski predsednik je prišel 18. nov. 1902 na krmilo. Kralj mu je poveril zadnji državni preobrat in izvedbo minule dni vršečih se „čistih“ volitev. Zanimivo je, da je bil Marković tudi tedaj mej ministri, ko je kralj napovedal poroko z Drago. Tedanji ministerski svet je baje na kolenih prosil kralja, naj ne poroči Drage Mašin. Kralj je pa odgovoril: „V nekaj mesecih dobim sina in Srbija prestolonaslednika. Ravno vsled tega moram vzeti mater svojega otroka, da bo prestolonaslednik rojen v konaku.“ Marković pa je odgovoril s temi-le besedami: Če se ta čudež zgodi, da Draga dobi otroka, se zavezujem da bom šel od Kalimendana do Slavije, po Kneza Mihaela cesti brez vsake obleke in nosil v naročju to čudezno dete!“ Marković je izgovoril te besede kljub temu, da je vedel, da ga čaka posledica Dragine moči.

Kralj Peter Karagjorgjević.

Novi srbski kralj Peter Karagjorgjević šteje sedaj 57 let. Rojen je bil l. 1846 kot sin Aleksandra Karagjorgjevića, poročil se l. 1883 s hčerjo črnogorskega kneza Nikite princezinjo Zorko, rojeno l. 1864, ki pa je že v marcu l. 1890 umrla. — Petrov oče Aleksander, knez srbski, sin Crnega Jurija, je bil rojen 11. okt. 1806 v Topoli na Srbskem ter je po umoru svojega očeta l. 1817 postal ruski častnik. Mihael Obrenović ga je pozval v Srbijo in ga imenoval za svojega priboč nika. Po Mihaelovem padcu 1842 je bil Aleksander izvoljen za kneza; priznali sta ga Rusija in Turčija. V zunanji politiki se je opiral na Avstrijo in je ostal po njenem vplivu nevtralen v krimski vojski. S tem si je nakopal sovraštvo Rusom prijazne stranke, vendar je še preprečil zaroto 1857. Po njegovem nasvetu novo izvoljena skupščina pa je dné 22. dec. 1858 zahtevala njegovo odpoved. Aleksander Karagjorgjević je pobegnil k Turkom. Naslednji dan so ga odstavili in izvolili starega Miloša. Ker Turčija in Avstrija Aleksandra nista podpirali, se je 3. jan. 1859 formalno odpovedal ter živel dalje na Ogrskem. Pozneje so ga obdolžili solnrivde pri umoru Mihaela Obrenovića ter in contumaciam obsodili v 20letno ječo. Kazni seve ni nastopil. Umrl je 3. maja l. 1885 v Temešvaru. pravice do srbskega prestola pa poveril svojemu sinu Petru.

Ustanovitelj dinastije Karagjorgjevićev in oče Aleksandra je Jurij Petrović, imenovan Karadjordje »Črni Petar«. Rojen je bil 21 dec. 1766 v Viševču pri Kragujevcu kot sin ubožne rodbine. Takoj v zgodnji mladosti je šel v gore in osnoval prvo vstajo proti Turkom l. 1787 V boju je moral bežati in pri begu čez Savo je ustrelil očeta, ki mu ni hotel slediti, da ga ne dobe v roke Turki. Pozneje se je kot srbski prostovoljec udeležil z Avstrijci vojske proti Turkom. Po sklenjenem miru je šel zopet v Avstrijo in postal gozdar v nekem samostanu. Vrnivši se v Topolo je postal živinski trgovec. Leta 1804 je stopil zopet na čelo vstaje proti Turkom v Sibnici in v Semendriji so ga izvolili poveljnikom. To in naslednje leto je Turke popolno pregnal iz dežele, le v Belgradu so bili še gospodarji. L. 1810 je bil s pomočjo Rusije imenovan „poveljnikom Srbije“. Imel je skoro vso vojno moč v rokah in veljal za glavarja Srbije.

Z letom 1813 pa je jela bledeti njegova slava in moral je zopet na avstrijska tla. Šele l. 1817 se je mogel vrniti nazaj v Srbijo, toda tu ga je dal njegov tekmec knez Miloš umoriti v Adzagni pri Semendriji.

V vojaških krogih, kakor poroča »N. Wr. Tagbl.«, se zanikuje, da bi ta dogodek imel kake hude posledice za Avstrijo. Le ako bi buknila v Srbiji državljanska vojska in bi se bilo bati posledic za Avstrijo, bi posegla Avstrija vmes.

Kakor se javlja z Dunaja, se je neka uplivna oseba izrazila zastran dogodkov v Srbiji: Dogodke v Srbiji moramo obžalovati, toda kako poseganje Avstrije v te dogodke je za sedaj izključeno, le ako bi državni interesi zahtevali in bi bili avstroogrski državljani v nevarnosti, bi posegla Avstrija vmes. Toda tega ni, ker vsa poročila, prihajajoča iz Srbije, nam javljajo, da je v Belemgradu in v celi Srbiji popolni mir. Drugi odnašaji Avstrije napram novemu srbskemu ministerstvu bodo še le gotovi, ko se pojasni, kako se je izvršil umor. Za zdaj si poročila nasprotujejo, ker mnoge osebe, ki so se udeležile umora, to zanikujejo. Proklamacija Petra Karagjorgjevića je bila proglašena od vojaštva in zaprisežených oseb. Merodajna pa je le volitev v skupščini. Volja ljudstva se more le javiti po svojih zastopnikih v postavodajalni skupščini. Druga legalna pot bi bila, ako bi velesile imenovale kralja Srbije. Proti osebi Karagjorgjevića Avstrija nima ničesar, ker je bil rod Karagjorgjevićev sam napram Avstriji vedno prijazen.

„Budapesti Hirlap“ ve od kompetentne strani, da se Avstro Ogrska ne bo utikala v srske razmere kakor tudi intervenirala ne kaka druga država. Avstrija se ne bo mobilizirala. Vest z Dunaja, da je Peter Karagjorgjević hrvatske razmere v ta namen organiziral, da bi imela Avstrija na meji opraviti, je neresnična.

„Magyar Nemzet“ piše: „Katastrofa v Belemgradu ne zadeva nikogar tako, nego Ogrsko. Med tem ko se ostala Evropa trudi, da bi v evropskih provincijah v Turčiji ohranila mir, se gode ob naši neposredni bližini kaj nevarne stvari. Naša monarhija mora hitro vse potrebno ukreniti, ker razmere v Srbiji so se tako razvile, da tangirajo naše važne interese v Orientu; zato mora Avstrija vse potrebno ukreniti, da zamore nastopiti v balkanskih interesih z vsem uplivom in z vso močjo. — Ministerski predsednik Szell se mudi tačas v Ratotu in ga niso mogli radi nevihte obvestiti o dogodkih v Belemgradu. Člani liberalnega kluba so izjavili, da dogodki v Belemgradu nimajo nikakega upliva na sedanje politične razmere na Ogrskem.

Iz Berolina se pa poroča, da imajo dogodki v Belemgradu veliko važnost, a kar se tiče internacijonalnega stanja, se upliv teh dogodkov za enkrat zanikuje. Pred vsem računajo berolinski Nemci na skupno postopanje Avstro - Ogrske in Rusije v balkanskem vprašanju, ki obsega tudi najnovejše dogodke v Srbiji, in pričakujejo potrebnih korakov z Dunaja in Peterburga, da odvrneta vse zle posledice. Da ne bo tudi Nemčija pasivna v teh dogodkih, se razume samo ob sebi. Ona bo paralelno stopala z Avstro-Ogrskim in Rusijo.

Konec nekega telegrama iz Berolina v »Köln. Ztg.« se glasi, da bodo dogodki ohranili srbski značaj. Na balkanskih zadevah interesirane vlasti bodo skoro gotovo počakale, kako se bodo stvari v Srbiji razvile.

Z Dunaja se celo poroča nemškim časopisom, da so danes položaj v Srbiji v vladnih krogih pričeli smatrati — ugodnim. Volja ljudstva in armade se je zgodila, novi kralj nima nasprotnikov, ker je miren mož.

Upa se, da bodo sedaj v Srbiji nastale zdrave razmere, dočim so bile razmere pod kraljem Aleksandrom neznosne.

Drugi so zopet mnenja, da je vprašanje, ako bo Avstrija Karagjorgjevića pripoznala. Mogoče je, da ga pripozna, ako se dokaže, da o umoru ni nič vedel, neprijeten pa je za Avstrijo, ker je proti Avstriji vedno roval. Mej ruskim in avstrijskim vojnim ministrom je že živahno brzojavljenje.

Zadnji čas je bila radikalna stranka v Srbiji v posebno ozki dotiki s Petrom Karagjorgjevićem. Značilno je, da je bil kralj Aleksander umorjen ravno po 35 letih umora kneza Mihaela v Topšiderju.

Peter Karagjorgjević je že davno dobil pozive, naj nastopi v srbskih zadevah, a odgovoril je, da pride, kadar ga ljudstvo pokliče, sam pa noče napraviti vstanka. Peter Karagjorgjević je pristaš Rusije in njegova vlada ne bo protiruska.

Dunajski oficielni „Fremdenblatt“ je napravil pravo senzacijo z izjavo, da v sedanjih razmerah je deloma pomirjevalno, da se v Petru Karagjorgjeviću najde mož, ki krvavi začeti interegnum hitro konča in silno razburjenemu narodu dá podlago za novo politično življenje in Srbijo končno pripelje k redu in miru.

Ko je vsled zločinstva v Belemgradu rodbina Obrenovićev tako nesrečno končala, nimamo nobenega povoda naravnemu razvoju tega vprašanja ugovarjati. Naše razmerje s hišo Karagjorgjevićev je bilo vedno najboljše. Avstroogrska ima samo eno željo, da se Srbija povzdigne do boljših razmer.

Dogodki na Hrvaškem.

Sam dogodek, ki se je dogodil v Belem gradu, je napravil na razmere na Hrvatskem velik vpliv. Iz Zagreba sta odšla dva bataljona vojakov na mejo Srbije. Ulanci so stražili most, ki vodi črez Savo v Srbijo. Ko so Srbi v Slavoniji čuli glas o dogodkih v Belem gradu, so napadli mažaronske farme in jih zapalili. Iz okolice Zemuna na obali Save so videli na srbski strani od treh zjutraj, ko so zaznali od dogodkih, pa zvečer do osme ure veliko premikanje in čuli glas trobent in udar bobnov. Kdor hoče iti sedaj po mostu, se mora legitimirati in vrhu tega tudi od glavarja v Zemunu imeti potrdilo. Na meščane v Zagrebu so ti dogodki razburjeno delovali in samo za včerajšnji dan za Telovo so bile velike varnostne odredbe; niti enega kmeta niso pustili v mesto; vse mitnice so z vojaštvom zasedene in okoli mesta samega je stal orožniški kordon.

Procesija se je vršila; ban je šel za procesijo in nekoliko uradnikov. Bana so stražili spredaj 10 korakov, zadaj 10 korakov in ob obeh straneh vojaki z nasajenimi bajoneti; okoli teh vojakov je bil en bataljon pešcev; ob vojakih-pešcih so šli dragonarji in ulanci. Procesija je šla po krajšem potu kakor drugekrati; po ulicah, po kojih je šla procesija, je stal vojaški špalir in sicer so stali štirje vojaki drug za drugim, vsi z nasajenimi bajoneti.

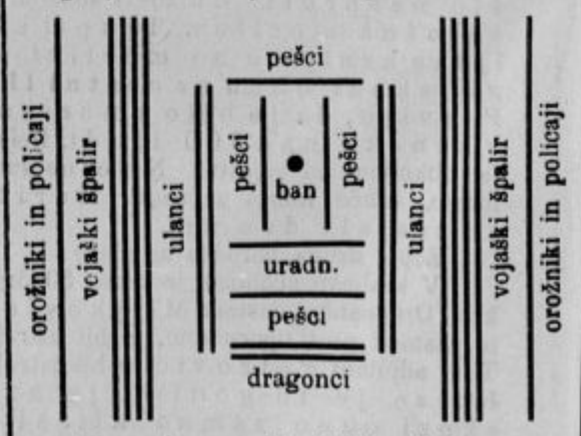

V sami procesiji ni bilo nikakega meščana; tudi šola se ni udeležila. Ko se je procesija izvršila, je ban sedel v svoj voz in okrog njega eskadron ulancev, in v naj-

večjem diru so se spustili proti banovi palači. Po ulici, koder se je peljal ban, je bil tudi vojaški špalir.

Po Zagrebu je šla vest, da so v Zagreb prišli štirje anarhisti. Ko so policaji čuli to vest, so mahoma odredili preiskavo po vseh javnih lokalih. Vsa garnizija je na nogah.

Domače vojaštvo je odstranjeno iz banske palače in mesto njih stražijo bana od sedaj mažaronski vojaki. Nikogar ne puste do banove palače in tudi ban nikogar ne sprejme v avdijenco.

Ko so doznali o dogodkih v Belem gradu, se je mahoma izvršila preiskava v Novemsadu, a bila je brezuspešna, ker se sluti, da ta odbor vodi akcijo na Balkanu.

Od Zlatara do slovensko-štajerske meje so razrušene tri mažaronske farme z dinamiti.

Vsled silne razburjenosti v Varaždinu je poglavarstvo izdalo sledeči proglas:

»Jučer ponovili su se žalibože tramvanjski izgredi v tolikoj mjeri, da su dapače redarstvo i vojska napadnuti kamenjem te su se sbile težke i životu pogibeljne ozliede i zlobno oštećivanje tudjeg vlastništva.

Uslied tega umoljavam najuljudnije ali i najodriešitije p. n. gradjanstvo, da se izvoli kaniti svojih demonstracija, naročito tvornih napadaja na vojsku i oblast te zlobnog oštećivanja tudjeg vlastničtva, i u tom pravcu shodno djelovati na svoje sugradjane, jer bi inače vojska morala upotriebiti oružje pa bi mogao i koj nedužni životom stradati.

Pošto su se povrh toga u području obližnjih kotara ovoga grada pojavila javna nasilja, pridošao je za pojačanje ovdašnje posade jedan bataljun c. i kr. pješačke vojske. Za slučaj, ako bi se proti svakom očekivanju opet demonstracije obnovile, bio bi neugodno prisiljen iznimne odredbe proti sakupljanju, nadalje glede zatvarjanja kućnih vrata te krčma itd. obnoviti, dapače još pooštriti, čime bi štetu trpila gradska občina in pojedinci. Naročito upozorujem p. n. g. g. obrtnike, da bi se u potonjem slučaju morala opet obuka u grad. šegrtskoj školi obustaviti, po čem bi šegrti morali izgubiti čitavu godinu do oslobodjenja.

Preporučam p. n. gradjanstvu, da ovaj proglas uvažiti izvoli pa se i od poznate patriotičnosti i lojalnosti njegove, kojom se je do sada uviek odlikovalo, pouzdano nadam, da će me u vršenju moje težke dužnosti za uzdržavanje mira i reda kriepko podpirati.

Gradsko poglavarstvo.
Varaždin dne 10. lipnja 1903.

kr savjetnik
gradski načelnik
Breitenfeld.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 12 junija.

Za univerzo, posebno pa za pravno fakulteto v Ljubljani je v predsinočnji seji občinskega sveta predlagal gosp. dr. Danilo Majaron naslednje: »Glede na zanesljive vesti zadnjega časa, da namerava visoka c. kr. vlada ustanoviti za Italijane posebno pravno fakulteto, sklene občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane peticijo do visoke c. kr. vlade in jo tako iznova naprosi, naj čim preje poskrbi zagotovitev in ustanovitev vseučilišča v Ljubljani s pravno, bogoslovno in modroslovno fakulteto, posebno pa naj za začetek pospeši ustanovitev slovenske pravne fakultete v Ljubljani. — Občinski svet naroča magistratu, da v tem smislu sestavi utemeljeno peticijo s posebnim ozirom na neizogibno potrebo in izvedljivost pravne fakultete. — Občinski svet izvoli iz svoje srede deputacijo dveh članov, ki naj z državnimi poslanci vred tudi osebno zastopa peticijo pri visoki c. kr. vladi in stori vse druge primerne korake.“ Ti predlogi so bili enoglasno sprejeti in v deputacijo sta bili izvoljena župan Hribar in dr. Majaron. Utemeljevalni govor g. dr. Majarona objavimo v jutrašnji številki.

Politično zborovanje na Brezju. Katoliško-slovensko društvo za radovljiški okraj priredi dne 14 junija t. l. popoludne ob 4 uri na Brezju na prostoru gosp. Jožef Finžgarja javni shod in občni zbor — ako bo vreme ugodno pod milim nebom — s sledečim dnevnim redom: Javni shod: Poročilo državnega poslanca Josipa Pogačnika. O razmerah v kranjskem deželnem zboru in o dogodkih na Hrvaškem, poroča dr. Jan. Krek. O slovenski univerzi, poroča svetnik in župnik J. Ažman. Slučajnosti. Občni zbor: Poročilo tajnika in blagajnika. Volitev novega odbora. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi najuljudneje

odbor.

Družba sv. Cirila in Metoda žaluje ob prerani krsti svojega vodstvenega uda, gospoda Dragotina Žagar, vpokojenega deželnega blagajnika in posestnika v ljubljanskem Trnovem. Ob veliki kranjski skupščini leta 1895 je bil voljen družbinim razsodnikom, v mariborski leta 1901 pa vodstvenim odbornikom. To zadnje posebno že iz tega namena, da ima vodstvo člane, ki niso le pisani na odborovih polah, nego vestno zahajajo do sej. In res — vneto je izpolnoval svojo nalogo; udeleževal se je vseh sej; še-le ob zadnji, 4 t. mes., se je opravičil z boleznijo. V veščih rokah so mu bila redoma izvenkranjska poročila, večjidel zadeve štajerskih Slovencev. Ožji vodstveni odbor je podpiral s kratkimi, od časa do časa izšlimi poročili in opomini v časnikih. Njega labudje zglasovanje bi se smele imenovati pred nekaterimi tedni tem potom izšle bodrilne besede koroškim Slovencem, kojih nekateri mislijo, da umirajo — so pa živi! Naj bodo sosebno še koroškim Slovencem v spominu ta Zagarjeva poslednja naročila. V torek v večer 9. t. mes. je bolnika previdel družbin nadzornik, župnik Vrhovnik. Soboto 13. t. mes. pa ga izroči ob 5. popoldanji uri materi zemlji ob sv. Krištofu. — Vse svoje žitje neupognjenega domoljuba spremite sosebno še ve, družbine dignitarke in članice, in Vi, družbini dostojanstveniki ter udje, do groba proseč mu miru tukaj, tam pa večnega radovanja. Našemu vernemu in rodoljubnemu delovaniu bode pač, tako trdno upamo vsi mi delujoči za svoj rod, mil plačnik naš Oče nad zvezdami. V. M. P.

Kranjski deželni šolski svet ni čisto nič boljši, tako piše »Domovina« — kakor naš štajarski. Gospodje v Ljubljani so vredni svojih kolegov v Gradcu. Na ljubljanski realki, ki je še vedno popolnoma nemška, je razpisano profesorsko mesto. Za to mesto je prosil prav dobro kvalificiran Slovenec, ali deželni šolski svet je njegovo prošnjo prezrl in predlagal nekega Mandelna, pristnega Nemca iz Moravskih Prosnic, ki ne razume niti ene besedice slovenski in je poleg tega hrom na levi strani in tako kratkoviden, da skoro nič ne vidi. Ljubljanska realka je menda nekaka hiralnica za nemške profesorje. Lahko si tudi predstavljamo pouk pri hromem in slepem profesorju. Ali deželni šolski svet je predlagal Mandelna, ker je — Nemec. Pri nas na Stajarskem bi se ne čudili ravno preveč radi kaj takega, ali da je to na Kranjskem mogoče!... Kolikor je nam znano, je tudi nekaj slovenskih prvakov v kranjskem deželnem šolskem svetu. Ali morda ne?

— **Slovenski bogoslovci v Celovcu.** Iz Celovca se nam piše: Tukajšnji slov. bogoslovci so prirejali že nekaj let sem redno vsako leto slavnostne akademije, katere so privabile vedno mnogo gostov. Letošnja slavnostna akademija se je vršila 4 t. m. v spomin 55letnice obstanka „Akademije slovenskih bogoslovcev v Celovcu.“ Tudi to leto je prišlo na to slavje mnogo gostov od blizu in daleč iz cele slov. Koroške duhovnikov in lajikov, zastopanih po vseh slojih. Videli smo kn. škof. kancelarja preč. g. Vidovica, učnega ravnatelja in stolnega korarja preč. g. Somerja, gg. profesorje, advokate itd. Došlo je akademiji tudi več brzojavnih čestitk od slov. bogoslovcev drugih semenišč, od čeških bogoslovcev v Brnu in od drugih strani. Avla, v kateri se je vršila slavnost, je bila okusno okrašena. Nasproti vhodu je visel lep portret nekdanjega špirituala celovške bogoslovnice in poznejšega kneza in škofa A. M. Slomška. Program sam za-se izbran in zanimiv, se je vršil vsestransko dovršeno. Tako krasnega, dovršenega petja, kakor v bogoslovnici na Koroškem ne slišimo z lahka. Letošnji zbor šteje samo oktet. Pevovodja g. Rozman je povzdignil v treh letih zbor do znatne popolnosti. Prekrasen je bil dr. B. Ipavca samospev »Če na poljane rosa pade«, ki ga je pel s priznanim liričnim tenorjem č. g. Hornbök. Zlasti pa je ugajal D. Jenkov dvospev »Na tujih tleh«, skladba v pravem duhu jugoslovanske narodne glasbe, ki sta jo pela gg. Linasi in Sadjak; prvi ima blagoglasen, čist, zveneč tenor, drugi pa prijeten bariton. Pri obeh točkah je spremljal prav vešče na klavirju pevovodja g. Rozman. Tudi tamburaške točke so se proizvajale prav precizno. Posebno sta ugajala Broževa romanca »Spomini na Blejsko jezero« in »Venec slov. pesni«. Cesarsko himno k zaključku je poslušalo občinstvo stoječ; burno je pozdravilo »Naprej« in na hrvatsko himno »Liepa naša domovina«, katero so zaigrali po cesarski himni. Najbolj odobravana pa sta bila govora g. Lučovnika in č. gosp. Cukale, predsednika akademije. Prvi je govoril o kat. slov. izobraževalnih društvih na Koroškem. Govor je bil krasen po obliki in premišljeni vsebini. Glavne vodilne misli govora so bile sledeče: Na svetu vlada dandanes moč, ne pravica. Zlasti koroški Slovenci smo imeli priliko prepričati se o tej žalostni resnici v neprestani borbi za svoj obstanek. Naš boj je bil od nekdaj boj za vero, narodnosti in gospodarsko neodvisnost. Če bi le enega od teh treh činiteljev naše narodne samostalnosti zanemarili, smo si že izkopali grob. Za vero in narodnost delujete med nami družbi sv. Mohorja in sv. Cirila in Metoda, za gospodarsko neodvisnost narodne posojilnice in zadruge. Kdor bi pa trdil, da to za koroške Slovence zadostuje, bi se zelo motil. Vse to delovanje posega premalo v ljudsko srce, vse to delovanje niti zdaleka ne zadostuje mnogim in velikim ljudskim potrebam, zlasti ne delovanje družbe sv. Cirila in Metoda, ker Slovenci na Koroškem ne potrebujemo samo narodne šole v Velikovcu, ampak po celi slovenski Koroški. (Navdušeno odobravanje). To je spoznal II. kat. shod Slovencev v Ljubljani in je sklenil zamašiti to vrzel z snovanjem slov. kat. izobraževalnih društev, kojih namen je pa na Koroškem nekoliko drugačen, nego na Kranjskem, ker je pri nas treba dati ljudstvu najprej osnovne nauke, kojih mu ne dajo ponemčene šole. Mnogo lepih mislij je bilo slišati v tem govoru, katerih pa ne kaže vseh zapisati, sicer bi morali objaviti celi govor. Frenetično odobravan je bil drugi govor preč. gosp. Cukale, že znanega nam kot izbornega govornika, odlikujočega se po krasnem jeziku dobrem organu in jasnih mislih. Govornik je govoril o petinpetdesetletnem delovanju društva slov. bogoslovcev v Celovcu, katero si je nadelo ime „Slovensko društvo“, kakor tedanje politično društvo v Celovcu, s katerim je bilo prvi čas sploh v tesni zvezi; leta 1888. pa se je po kratkem presledku društvo zopet oživilo, največ po zaslugah sedanjega rodoljubnega župnika Ražuna, pod imenom „Akademija slov. bogoslovcev v Celovcu“, katerega še sedaj nosi. Zanimive podatke smo izvedeli s tem po društvenem arhivu marljivo izdelanim govorom. Govornik je naštel tudi nekatera imena izmed prvih še živečih udov »Slovenskega društva«, katera je občinstvo burno pozdravilo, kakor šolskega svetnika preč. gosp. Krušića v Celju, preč. g. Bohinca, stolnega kanonika v Mariboru, preč. gosp. opata Ogradija, ptujskega prošta preč. g. Flecka in dr. in s Koroške stolnega prošta preč. g. Lamb. Einspielerja, dr. Somerja, kancelarja Vidovica in dr. Društvo je imelo vedno svoj list, v katerem so se vadili udje v pismeni slovenščini, sprva „Venec«, potem „Lipo“ in sedaj list »Bratoljub“. V »Vencu“ je tudi več pesmi od S. Jenko, ki je bival v Celovcu l. 1851/2. — Govorniku so mnogi čestitali k vsestransko izbornemu govoru. Raznoličen vspored je nudil vsakemu zadosti vžitka. Ta slavnostna akademija je bila vredna svojih posestrim iz prejšnjih let, v marsičem jih je, smemo trditi, nadkrilila. Želimo le, da bi duh, ki veje med celovškimi bogoslovci, ostal i nadalje isti, potem se nam še ni treba bati za naš ubogi narod na Koroškem. Delavnost slovenskih bogoslovcev, kakor so jo pokazali pri tej slavnostni akademiji, je sveža in je za vzgojo narodnih borilcev za Koroško neprecenljive vrednosti. Mi kličemo akademiji ob proslavi 55letnice le „krepko naprej po začrtani poti za vero, narod in širšo domovino!«

— **Tržni prispevki na Jesenicah.** Z ozirom na tozadevno našo vest nam sporoča županstvo, da ni res, da mora vsak prodajalec plačati 40 vin. tržnih prispevkov, in da je morala neka žena, ko je prišla na trg prodajat škaf želja, plačati 40 vinarjev, marveč da tisti prodajalci, ki rabijo pri tržnem dnevu izvanredno veliko prostora, plačujejo 20 vinarjev tržnega prispevka, vsi drugi pa le po 6 vin.

— **Opuščena kaznilnica.** Čuje se, da justična naprava namerava ustanoviti kaznilnico, v kateri bo kaznjencem mogoče opravljati poljedelska dela. Za ta slučaj se opusti kaznilnica v Kopru, ali pa ona v Gradiški. Za slučaj, da opuste kaznilnico v Kopru, dobi Koper vojaško kadetno šolo.

— **Strela ubila človeka.** Iz Begunj pri Cerknici se nam poroča: V torek 9. t. mes. popoludne je na potu iz gozda ubila strela posestnika Frančiška Opeko (vulgo Zgonec) iz Selščka pri Begunjah, očeta sedmerih večinoma še nedoraslih otrok. Sina, ki je šel poleg njega, je omamila, oče pa je ostal na mestu mrtev. Bil je zaveden katoliški mož. Bog mu daj večni mir!

— **S Koroškega**, 9. jun. V Št. Juriju na Vinogradih je preminul mož vrle krščanske in slovenske korenine, g. Jože Pušl, star 85 let. Bil je dolga leta načelnik podružnici sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico. Ob vsaki priliki, zlasti pa ob volitvah je odločno pokazal svoje verno in slovensko srce. Bil je slovenski kmet, mož korenjak, kakor jih imamo, žal, v Korotanu le malo. Časten mu spomin!

— **Pripravljeno vojaštvo v Gorici.** Povodom slovenskih manifestacijskih shodov za Hrvate v Gorici je v ondotni vojašnici stal od 11. ure naprej pripravljen cel batalijon in vsak vojak je bil obložen s 100 patronami. Ob vhodu vojašnice pa so stali pripravljeni od majorja doli vsi častniki. — Seveda niso imeli povoda.

— **V Toplice!** Iz Toplic na Dol. »Kaj je to letos, da se sezona tako zelo odmiče? So mar vsi ljudje po svetu zdravi? Bolnikov ni kakor druga leta. Pišite no, če veste, da se je kdo kaj prehladil, naj se pride kopat. Za priprave sem izdal nad 800 gld., kedaj se bo to nadomestilo, če ne bo kmalu gostov?« Tako tarna tukajšnji gostilničar in prevoznik, ki prazen omnibus tira na postajo in nazaj. V resnici ne pomnijo naši Topličani, da bi bilo ob tem času tako malo boljših gostov z daljšo kopališko dobo kot letos. Menda jih pristavlja doma nestalno vreme s hladnimi jutri in večeri. In vendar so letos razmere vsestranski ugodne. Dobili smo novega oskrbnika Dunajčana, ki skuša ustrezati vsem željam in zahtevam; nastavljen je kopališki sluga Ernest, na kliniki pod dr. Winternitz em izučen za masérja; računski točaj Kržišnik je istotako pripravljen, goste v restavraciji popolnoma zadovoljiti. Zdraviška komisija deluje, kolikor dopuščajo finance, za vsakatero ugodnost tujcev, da ne govorimo o raznih gostilnah, kjer je kopališčarjem na razpolago in izbero mnogovrstna postrežba. Zatorej vkup revmatiki in protinarji, željno Vas pričakujemo! Boljšega zdravilnega vrelca zaman iščete drugod, kot je naša že od 14. stoletja sem sloveča toplica. Saj je do cela izpričano, da je zoper protin in revmatizem, ta dva srdita sovražnika človeškega zdravja in dobropočutja, edino, s povdarkom rečemo edino sredstvo: kopanje v termalni vodi pod vodstvom praktičnega zdravnika, združeno z masažo in s primerno dijeto. Župna cerkev sv. Ane se okusno prenavlja in topličarji bodo imeli, kedar se bo njih število namnožilo, ob nedeljah redno svojo posebno božjo službo. Pridite tedaj čim preje, da vzdravite bolne ude! Trganje bo tu nehalo, čeprav bo nekaj stalo. Star revmatik, ki je sedem raznih kopališč obiskal, trdi po svoji bogati skušnji, da ga ni čez dolenjske Toplice. Slovenci, doma pri nas pustite bolezen in denar! Veste, kaj pravi tista národna: »Veliko nekteri je hodil po svet', nazadnje prot' domu primahal jo spet?« Nedavno je nekdo ugibal, kako bi se poslovenila beseda »Curhaus«. Če bi mene veljalo, bi dal napraviti na staro poslopje velik napis »kopališče«, na mogočno novo palačo, kjer gostje gostuiejo in se gostijo, pa »gostišče«. Bolniki v Toplice, zdaj je čas, čim več Vas bo, tem krajši čas!

Ljubljanske novice.

Pekopali so v soboto g. Nikolaja Dejaka, nadzornika v prisilni delavnici.

Umrl je vpokojeni deželni blagajnik g. Dragotin Žagar.

Ljubljančan se poročil v Belemgradu. Poročil se je včeraj v Belemgradu g. Doberlet ml., bivši trgovec v Opatiji, sin tukajšnjega posestnika g. Doberleta, s hčerko g. dr. Glaxa, vladnega svetovalca.

Poročil se bode znani socialdemokratiški agitator Mihler. V zakon bode vzel župana Hribarja kuharico. Soc. demokratje trde, da mu je župan zagotovil mesto kontrolorja v okrajni bolniški blagajni, če bi pa to ne bilo mogoče, mu bo preskrbel službo na magistratu. Mihler se je namreč korenito naveličal kolportirati, odkar mu delajo konkurenco Fischerjevi poljski judje.

Ljubljanski občinski svet, je sprejel v sredo predlog, da se takoj razpiše natečaj za spomenik cesarju Frančišku Jožefu I., ki bo stal pred novo justično palačo. Natečaja se smejo udeleževati le slovenski in hrvatski umetniki. Rok do 1. dec. Nad 35.000 K spomenik ne sme veljati. Nagrade za najboljša dela so 800, 500 in 300 kron. Zanimiva debata se je razvila pri poročilu o delovanju tržnega nadzornika. Občinski svet je sklenil, da bo odslej vsaka mlekarica, ki v Ljubljani mleko prodaje, morala dobiti od magistrata posebno kontrolno številko, da se tako prodajalkam slabega mleka lažje pride na sled. Živinozdravniki in tržni nadzorniki bodo časih prišli pogledat hleve prodajalcev mleka, ako so dovolj čedni. Maščobna mera mleka se je določila s 3·5. Prodaja posnetega mleka se mora označiti na viden način. Obč. svetnik Šubic je dejal, da je polovica mleka, ki prihaja v Ljubljano, pokvarjeno in da okoličani goljufajo. Uprava električne železnice je poslala občinskemu svetu nemški dopis, katerega je občinski svet sprejel brez ugovora. Ako uprava električne železnice

hoče imeti zaslužek v Ljubljani, naj se navadi občinskemu svetu slovenski dopisavati, nemških dopisov od uprave električne železnice naj pa občinski svet nič več ne sprejema. Vožnja po progi od sv. Jakoba po Dolenjskega kolodvora se bo omejila. Važni predlog g. dr. Majarona o zadevi slovenskega vseučilišča prinašamo na drugem mestu, njegov izvrstni govor pa priobčimo jutri. Omenjati moramo še, da je v predzadnji seji župan Hribar slavil spomin umrlega slavnega švedskega pesnika grofa Karola Zwojilskega, katerega rod izhaja s Kranjskega in je pesnik v navdušeni pesmi se tudi spominjal bele Ljubljane. — Stavbišče g. Frana Kandareta na Dolenjski cesti se je razdelilo na 7 stavbišč, ono g. Pavlovčiča ob Miklošičevi cesti pa na 3 stavbišča. G. Mayerju, ki hoče svojo hišo podaljšati z novo zgradbo do Marijinega trga se je dala stavbinska prepoved. Danes zvečer je zopet seja.

Vojaške vesti. Nadvojvoda Jožef Ferdinand se je vrnil v Ljubljano z Dunaja, kjer se je vdeležil procesije sv. Rešnjega Telesa. — Korni poveljnik Edvard vitez Succovaty je danes prišel v Ljubljano in stanuje v hotelu »Elefant«.

Vojaška vest. Korni poveljnik fcm. Succovaty se je včeraj zvečer z gorenjskim vlakom pripeljal v Ljubljano in je danes nadzoroval vojaštvo.

Tatvini. Včeraj zjutraj je pred šentpetersko cerkvijo neka neznana ženska ukradla 13 letnemu Francetu Smerdu, stanujočemu v Zalokarjevih ulicah št. 13 iz žepa srebrno uro in kratko masivno srebrno verižico. — Kovaški vajenec K. B. je ukradel hlapcu Karolu Vidmayerju na Marije Terezije cesti št. 14 čevlje in jih nesel prodajat starinarjem, ker pa jih ti niso hoteli kupiti, jih je nesel nazaj.

Promenadni koncert vojaške godbe bo danes zvečer ob 6. uri pod Tivoli.

Oko prebil. Josip Ermacera in Josip Bernardini, oba zidarja, sta se v soboto zvečer v baraki v Jeranovih ulicah sprla in končno še stepla. Bernardini je sunil Ermacero z nogo v trebuh in ga udaril s pestjo po levem očesu tako, da mu je je prebil.

Z električne cestne železnice Lorenc Sterbak, hlapec pri Česnu na sv. Petra cesti št. 3 pripeljal je 10. t. m. s tovornim vozom po Kolizejskih ulicah na Dunajsko cesto. Ravno v istem času je privozil po električni cestni železnici električni voz. Dasi je voznik električnega voza Franc Vidrih na vso moč zvonil, le ni Sterbak z vozom obstal, marveč je še konja pognal, misleč, da bode prišel še pred električnim vozom čez železnični tir. To pa ni bilo več mogoče in električni voz je zadel v tovorni voz in ga prekucnil na cesto. Hlapec Sterbak je padel na cesto, pa se k sreči ni znatno poškodoval.

Sleparska posredovalka. Marijo Skvarce, služkinja pri profesorju Vesterju s Hradeckega cesti št. 8, je neka doseda! neznana ženska osleparila za 60 kron. Sleparka je obljubila služkinji, da jej bode preskrbela, ga bode sprejeta v tobačno tovarno in jej tako izvabila za napravo prošnje za koleke in za zdravnika omenjeeo svoto. Seveda sleparka ni nobene prošnje vložila in je denar za-se porabila.

V Ameriko je odpotovalo danes po noči z južnega kolodvora 15 oseb.

Izgubljeno. Sodni kancelist J. Schell je izgubil neznano kje v mestu denarnico, v kateri je imel bankovec za 10 kron, pobotnice in druge važne listke, — Učenka M. Burger je izgubila včeraj na Marije Terezije cesti srebrno zapestnico. — Na poti od Rimske ceste po Vegovih ulicah, po Kongresnem trgu, po Wolfovih ulicah čez Marijin trg in po Špitalskih ulicah do Mestnega trga je izgubila šivilja Silva Fortuna bankovec za 20 kron.

Društva.

(Marijina družba na Brezovici) priredi predstavo v nedeljo, dné 14. julija 1903 pri »Jakčevcu« št. 25 popol. ob 3. Vspored: Deklamacija. Petje. »Zamujeni vlak«. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 80 v., III. in IV. vrste 60 v., V. in VI. vrste 50 v., stojišče 20 v. Čisti dohodek je namenjen za družbeni dom. Z ozirom nato se preplačila hvaležno sprejemajo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Poskušen napad na našega cesarja.

Dunaj, 12. junija. Ko se je danes popoludne cesar peljal proti Schönbrunnu, je skočil proti vozu neki laški delavec ter zagrozil cesarju z veliko palico. Ko je hotel skočiti dalje, vrgli so se nanj ljudje in ga podrli na tla. Policija je laškega delavca aretirala.

Srbija v krvi.

Belgrad, 12. junija. **Vojaštvo v Nišu je odreklo pokorščino novi vladi.**

Dunaj, 12. junija. Pred Belgradom so se včeraj zvečer zasidrale avstrijsko-ogrske donavske ladije „Szamos“, „Leitha“, „Maros“, „Köröš“.

Dunaj, 12. junija. „Neues Wiener Tagblatt“ priobčuje pogovor svojega poročevalca s knezom Aleksijem Karagjorgjevićem, ki ima svoje stalno bivališče v Parizu, a se sedaj mudi v letovišču Edlach. Knez Aleksij je pred devetimi leti se poganjal za srbski prestol, sedaj pa izjavlja, da čuti živahno veselje, da je Peter Karagjorgjević proglašen kraljem, ker uvidi v tem najboljšo rešitev krize. On sam sedaj ne stavi nobenih zahtev za srbski prestol.

Dunaj, 12. junija. (C. B.) Poročilo „N. Fr. Presse“, da so došli brodovi „Szamos“, „Leitha“, „Maros“, „Köröš“ po Donavi pred Belgrad, se dementira kot povsem neosnovano.

Berolin, 12. junija. (C. B.) Listi poročajo iz Belgrada, da je dobil Aleksander takoj smrtonosni strel v grlo. Njegove zadnje besede so bile: „Vojaki, izdali ste me!“ Dvorni maršal Nikolajević je pobegnil na avstr. poslaništvo. O zaroti je bilo skupno obveščenih 150 častnikov.

Belgrad, 12. junija. Trupli kraljeve dvojice so pokopali danes po noči v družbinski rakvi Obrenovičev v kapeli starega pokopališča pri sv. Marku. Pogreb se je vršil popolnoma tiho. Ceremonije so trajale od pol 2 do 3 ure zjutraj.

Belgrad, 12. junija. Ustreljeni kraljevi adjutant Naumovič bo pokopan danes popoludne.

Belgrad, 12. junija. Sedaj so že vsi tukajšnji častniki odložili raz čepic znake kralja Aleksandra. Mesto je še vedno v narodnih zastavah.

Semlin, 12. junija. Poroča se, da se vrše sedaj krvavi boji mej vojaštvom, ker del vojaštva noče priznati Petra Karagjorgjevića. Posadka v Nišu je izjavila, da sploh prej ne miruje, dokler niso vsi zarotniki kaznovani.

Dunaj, 12. junija. (C. B.) Londonski in petroburški listi obsojajo zločinstva v Belgradu.

Versailles, 12. junija. (C. B.) Ob sprejemu vesti o smrti sinovi je kraljica Natalija bridko zaplakala ter ni imela moči, da bi poslušala opis dogodka.

Budimpešta, 12. junija. V zbornici je podpredsednik Tallian izražal ogorčenje in obžalovanje nad dogodki v Belgradu ter naglašal, da je rodbina Obrenovićev vedno gojila toplo prijateljstvo do naše domovine in bila zvesta zaveznica kralja in naše monarhije. — Szell pritrja tem besedam in pravi, da istotako obžaluje in se zgraža nad tem groznim dogodkom. Zbornica soglasno odobri ti izjavi.

Berolin, 12. junija. „Tageblatt“ hoče vedeti, da sta kralj Aleksander in Draga že dalj časa slutila napad in sta se hotela ločiti. Kralj je hotel poročiti nato črnogorsko princezinjo Ksenijo.

Belgrad, 12. junija. Kraljica Natalija je brzojavila iz Pariza novemu ministerstvu, ako sme priti k rakvi svojega sina. Dobila je brzojavni odgovor, da se ji z ozirom na red in mir dohod na Srbsko prepove. Ker se je bilo bati, da kraljica Natalija kljub temu pride na Srbsko in da bi narod ne potegnil ž njo, so pokopali že danes ponoči ustreljenega kralja in kraljico popolnoma na tihem.

Zemun, 12. junija. Zatrjuje se, da zarotniki prvotno niso nameravali umoriti kraljice Drage. Hoteli so jo po noči prepeljati preko Donave na avstrijska tla. Kraljica se je, oblečena v samo srajco, srdito branila, držeč v vsaki roki revolver. Nato so jo ustrelili.

Belgrad, 12. junija. Natalija je prosila vlado dovoljenja, da sme priti po truplo svojega umorjenega sina.

Zemun, 12. junija. Za Petra Karagjorgjevića je samo del vojakov, drugi del je za to, da postane srbski kralj princ Mirko črnogorski, inteligenca pa je za republiko.

Belgrad, 12. junija. Avstrijski konzul v Belemgradu je zahteval garancij za varnost inozemcev, ker sicer pripelje topničarstvo iz Petrovardina v Belgrad. Garancije za varnost inozemcev je dobil.

Berolin, 12. junija. Iz Petrograda se poroča, da Rusija ni za Petra Karagjorgjevića, pač pa za to, da srbski kralj postane njegov sin, ki je v Rusiji vzgojen v slovanskem duhu. Nesporazumljenje radi tega mej Rusijo in Avstrijo ni izključeno, ker Avstrija želi starejšega Karagjorgjevića.

Belgrad, 12. junija. Trupli kraljeve dvojice sta strašno razmesarjeni in nista zadeti samo od strelov, ampak imata tudi rane z bodali. Ko so kralja vrgli skozi okno, se mu je pri padcu na tlak zlomil vrat. Brata Lunjevica sta se umirajoča poljubila. Umor se je zgodil ob 2. uri 15 min. zjutraj. Kralja je kroglja zadela v vrat in je bil takoj mrtev, ker se je zadušil.

Budimpešta, 12. junija. Domobranski minister Fejervary zagotavlja, da o mobilizaciji avstrijske vojske radi dogodkov v Srbiji ni govora.

Dunaj, 12. junija. V „Slovanski zvezi“ je bil danes pogovor o dogodkih na Srbskem. Splošno se je obsojal kruti način napada in izreklo upanje, da se dobi način, da pride bratski srbski narod do miru.

Belgrad, 12. junija. Zarotniki so hoteli pri kralju najprej, da podpiše listino, da Draga zapusti Srbijo in se odreče vsaki kraljevski časti. S tem je bil kralj Aleksander zadovoljen. Ko je pa kralj videl, da na listini tudi stoji, da se mora tudi on sam odreči prestolu, postal je ves divji in kričal, da listine ne podpiše. Kralj je vpil: Vi ste veleizdajci in utaknil vas bom vse v ječe. Zarotnik Mihičić je kralju zaklical: „Veličanstvo, tega ne bodete storili!“ Kralj se je z vsemi močmi uprl in kričal: „Vojaki, vi ste izdajalci! ter je pričel streljati. Draga je bila takrat še v postelji, iz katere so jo nato potegnili zarotniki. Sedanji novi minister Mašin, svak Dragin, je prvi sunil smrtnonosno bodalo kraljici v prsa. Truplo Drage je do popoludne ležalo tako, kakor je bila umorjena.

Selca, 12. junija. Imamo župana gosp. Franca Demšar; svetovalci gg. Bešter, Prevc, Tušek; po naši milosti tudi Podobnik in Dolenc.

Dunaj, 12. junija. (C. B.) Poslanec Berger je v današnji seji interpeliral radi postopanja ljubljanske policije in župana Hribarja povodom zadnjih nemirov v Ljubljani.

Dunaj, 12. junija. V ginljivih besedah se je danes proslavljal v „Slovanski zvezi“ spomin umrlega fzm. Filipovića, posebno njegove zasluge kot cesarski namestnik v Dalmaciji. Pogreba se „Slovanska zveza“ udeleži po deputaciji.

Dunaj, 11. junija. (C. B.) V današnji seji poslanske zbornice so nemški liberalci in nacionalci interpelirali ministerskega predsednika radi dogodkov v Belgradu in njih posledic. Dalje so ga vprašali, če bo vlada porabila svoj vpliv na to, da bo varovala interese avstro-ogrskih podanikov ter politiške in gospodarske interese monarhije. — Zbornica je nato nadaljevala nadrobno razpravo o obrtnem nedeljskem počitku.

Budimpešta, 12. junija. Poštnega tatu Micsinaya so prijeli.

Preklic.

803 1—1

Podpisana izjavljam s tem, da so vse razžaljive besede, katere sem dné 8. junija t. l. proti Terezij Tomitsch **o gospodu dr. Konstantinu vitezu Foedransperg, praktičnemu zdravniku v Ljubljani, Sv. Jakoba trg 7** govorila, popolnoma izmišljene in neresnične.

Prekličem s tem vse o navedenem gospodu govorjene žaljive besede, ter jih obžalujem. Ob jednem se pa gosp. doktorju najtopleje zahvaljujem, da mi je veliko žalitev s to izjavo velikodušno odpustil.

V Ljubljani, 11. junija 1903.

Olga pl. **Andrioli.**

Dunajska borza

dné 12. junija.

Skupni državni dolg v notah	100·20
Skupni državni dolg v srebru	100·05
Avstrijska zlata renta 4%	120·70
Avstrijska kronska renta 4%	100·60
Avstrijska inv. renta 3½%	92·50
Ogrska zlata renta 4%	121·60
Ogrska kronska renta 4%	99·35
Ogrska inv. renta 3½%	91·05
Avstro-ogrske bančne delnice	16·23
Kreditne delnice	657·25
London vista	239·65
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v.	117·27½
20 mark	23·46
20 frankov	19·06
Italijanski bankovci	95·20
C. kr cekini	11·29

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746·0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi.	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
10	9. zveč.	731·8	15·6	sl. jzah	oblačno	
11	7. zjutr.	731·6	15·2	sl. jug	oblačno	0·4
	2. popol.	730·7	20·2	sl. jzah.	del. jasno	
11	9. zveč.	731·4	16·0	sl. zah.	oblačno	
12	7. zjutr	731·7	14·7	brezvetr.	dež	3·4
	2. popol.	731·2	18·7	sr. svzh.	oblačno	

Srednja temperatura srede 16·5°, normale 17·2.
Srednja temperatura četrtka 17·1°, norm. 17·3.

Zahvala.

804 1—1

V najgloblji bolesti nad tako bridko izgubo naše iskreno ljubljene, nepozabne matere, sestre, tašče, babice in prababice, gospe

Antonije Žužek

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za blagodejno sočutje med boleznijo in ob smrti drage ranjce, posebno prečastitemu gospodu prelatu Rozmanu in čast. gosp. kaplanoma sv. Jakoba za tolažila svete vere, častiti duhovščini za spremstvo in ganljivo petje in vsem drugim od blizo in daleč, ki so spremili našo preljubljeno mamo k večnemu počitku, dalje darovalcem lepih vencev našo najiskrenejšo zahvalo

V Ljubljani, 10. junija 1903.

Žalujoči ostali.

Sveže nastavljeno pivo „Granat Poter“

799 iz vrhniške pivovarne. 3—2

Vsako nedeljo in praznik

v hotelu na južnem kolodvoru pri Josipu Lorber ju in v restavraciji P. Krisch „pri zvezdi“. V steklenicah v tegovinah Iv. Buzzolini in Jos. Murnik.

Zaloga pri Franu Höllerl u, Slomškove ulice štev. 27. Telefon št. 13.

423 11

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.